

Feitennotitie Stortplaats Woltersum d.d. 16 mei 2018

Aan: Ged. Homan, burgemeester De Vries en wethouder Van Keulen

Van: Bertold van der Vlugt (provincie Groningen)

Jeroen Visser en Jasper Tonen (gemeente Groningen)

Richard Dekker (gemeente Ten Boer)

Onderwerp: Voormalige stortplaats Bouwerschapweg te Woltersum **tbv BO 18 mei 2018**

Inleiding

Aan de Bouwerschapweg in Woltersum bevindt zich een voormalige stortplaats. Deze stort bevat zowel huishoudelijk als (chemisch) bedrijfsafval. Het stortmateriaal leidde tot bodemverontreiniging. Per 1 januari 2019 gaat de locatie Woltersum over naar de gemeente Groningen. Als onderdeel van deze overdracht heroverwogen de drie overheden nu de bestaande aanpak van de locatie Woltersum. In deze notitie wordt voorafgegaan aan het BO van 18 mei as. een overzicht gegeven van de feitelijke informatie van de laatste stand van zaken.

Variantenonderzoek

Hiertoe is een variantenonderzoek uitgevoerd. De volgende varianten maken hiervan onderdeel uit:

1. vernieuwen bestaande afdeklaag en monitoren drainagesysteem (variant 1);
2. inpakken van de verontreiniging: damwanden aanbrengen, nieuwe afdeklaag en eeuwigdurend monitoren (variant 2);
3. het volledig verwijderen van de stortplaats (variant 3a en 3b).

Voor alle drie de varianten geldt een heel belangrijke voorwaarde: ze mogen geen risico's opleveren voor de omgeving (Wet bodembescherming). Vermeld wordt nog dat de stort 'lekt'. Monitoring over de afgelopen jaren toonde al aan dat de gehalten aan verontreiniging fluctueren. Met variant 1 wordt dit lekken/fluctueren niet opgeheven, maar worden de gevolgen hiervan (net als de afgelopen 30 jaar) wel beheerst (en waar nodig maatregelen getroffen zoals het jaarlijks opschonen van de slootbodems).

Uit het opgeleverde variantenonderzoek blijkt dat de kostenverschillen tussen de varianten groot zijn:

- Variant 1: ± €1,7 miljoen
- Variant 2: ± €15,3 miljoen
- Variant 3a: ± €10 miljoen (afvoer naar en verwerking in België)
- Variant 3b: ± € 7,8 miljoen (storten bij de Stainkoeln)

Als alle drie de varianten actief en consequent worden uitgevoerd zoals beschreven in het variantenonderzoek, dan leveren ze geen risico's op volgens de Wet bodembescherming.

Wijziging in kostenraming

Wij hebben RHDHV gevraagd de aanbieding van de Stainkoeln door te rekenen in de raming voor variant 3b. Hieruit is gebleken dat de geraamde kosten voor variant 3b (volledige sanering met afvoer naar Stainkoeln) uitkomen op 7,8 miljoen euro in plaats van de eerder gecommuniceerde 7,2 miljoen euro, zie bijlage. Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door de uitgangspunten van hoeveelheden vrijkomende materialen. De Stainkoeln is uitgegaan van de gegevens van RHDHV van 16 februari 2018 terwijl RHDHV de actuelere hoeveelheden uit de rapportage van 3 april 2018 heeft gebruikt.

De afzetkosten voor de Stainkoeln (3,75 miljoen) bepalen in grootte mate de totale kosten. Verder is er een post onvoorzien opgenomen van 20%, wat overeenkomt met 1,3 miljoen euro voor variant 3b.

Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA)

Naast de kosten van oplossingsrichtingen is ervoor gekozen om ook de effecten op bijvoorbeeld de omgeving, milieu, gezondheid, veiligheid etc. in beeld te krijgen. Hiertoe is een MKBA uitgevoerd. In een MKBA worden ook deze zachtere waarden - voor zover mogelijk - in euro's uitgedrukt zodat deze maatschappelijke effecten kunnen worden afgezet tegen de financiële kosten van een project. De MKBA is uitgevoerd om te dienen als hulpmiddel bij de besluitvorming over de heroverweging. Dit is ook zo richting de betrokken omwonenden en organisaties gecommuniceerd. Vanuit de Wet bodembescherming is een MKBA niet verplicht. De meeste belangen uit de MKBA worden ook niet beschermd door de Wet bodembescherming; de Wbb voorziet (alleen) in bescherming van het belang van de bodem.

De MKBA is uitgevoerd onder begeleiding van een extern deskundige van Twynstra Guddé en hierbij is gebruik gemaakt van de zogenaamde wikken-en-wegenmethodiek. De kern van de aanpak betreft het uitvoeren van twee werksessies met stakeholders, de sessie Wikken en de sessie Wegen. In deze sessies worden alle stappen van de MKBA doorlopen. De stakeholders die hiervoor worden uitgenodigd zijn alle belanghebbenden zoals in dit geval aanliggende melkveebedrijven, omwonenden, afgevaardigden van Dorpsbelangen Woltersum, GGD, deskundigen van de gemeenten Groningen en Ten Boer en de provincie die kunnen helpen bij het bepalen van effecten. Op basis van de eerste sessie en de aangeleverde informatie heeft Twynstra Guddé een maatschappelijke kostenbatenanalyse uitgewerkt voor de varianten/alternatieven van de voormalige vuilstort. Tijdens de Wegensessie zijn de voorlopige resultaten door Twynstra Guddé gepresenteerd. Vervolgens zijn deze met de deelnemers besproken en bediscussieerd. Dit heeft geleid tot een breed gedragen eindbeeld over de effecten van de verschillende varianten/alternatieven voor de vuilstort.

De uitkomsten van de MKBA zijn samengevat in tabel 1. Hierbij wordt opgemerkt dat dit de conceptversie is waarbij als gevolg van afrondingen in CW-berekeningen verschillen in totale kosten zijn te zien ten opzichte van de eerder genoemde kosten.

Tabel 1 Uitkomsten MKBA alternatieven voormalige vuilstort Bouwerschapweg (Bedragen in 1.000 euro).

Periode 2018-2118, NCW, discontovoet 3%

	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3a	Alternatief 3b
Totale kosten	-1.608	-14.624	-9.786	7.800
Maatschappelijke effecten				
Leefbaarheid	24	152	649	649
Gezondheid (stress gerelateerd)	11	1.753	7.013	7.013
Grondwaarde	0	0	39	39
Overlast uitvoering	-10	-7	-47	-47
Verkeersveiligheid	-0	-0	-96	-7
Klimaat effect transport	-0	-1	-120	-9
Totaal maatschappelijk	25	1.897	7.439	7.638
MKBA Saldo	-1.583	-12.727	-2.347	-162
Baten/kosten ratio	0,02	0,13	0,76	0,98
PM-posten:				
Waarde landbouwbedrijven	0/-	0/-	0	0
Milieueffecten verwerking	0	0	-	-

In de tabel staan eerst de totale kosten per alternatief weergegeven. Alternatief 1 leidt tot de laagste investeringsopgave, namelijk 1,6 miljoen euro (contante waarde). Het plaatsen van een damwand

(alternatief 2) leidt tot grote meerkosten, namelijk een investeringsopgaven van 14,6 miljoen. De saneringsalternatieven 3a en b vragen om een investering van respectievelijk 9,8 en 7,8 miljoen euro. Vanuit maatschappelijk oogpunt zijn variant 3a en 3b de saneringsalternatieven die tot de grootste baten leiden, met name als gevolg van de effecten op gezondheid (stress gerelateerd) en leefbaarheid. Alternatief 3b leidt tot de grootste baten, namelijk 7,6 miljoen euro. De omvang van deze baten is dusdanig dat alternatief 3b ook tot het hoogste maatschappelijke eindsaldo leidt. Deze komt uit op 162 duizend euro negatief met een baten-kostenratio van 0,98. Dit wil zeggen dat voor elke geïnvesteerde euro er 0,98 euro wordt terugverdiend. De overige alternatieven leiden allemaal ook tot een negatief saldo en baten-kostenratio. Alternatief 1 is na alternatief 3b het best scorende alternatief met een MKBA saldo van -1,6 miljoen euro.

De uitkomst van de MKBA wordt bepaald door het effect van de leefbaarheid en met name de stress gerelateerde gezondheid. Dit is tegelijkertijd ook de grootste onzekerheid omdat deze effecten erg lastig objectief te meten zijn. Het is daarmee uiteindelijk een afweging tussen de meerkosten van alternatief 3b ten opzichte van alternatief 1 en de maatschappelijke baten die daarmee gepaard gaan.